آیین نامه تشکیلات مرکز داوری اتاق ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱- موضوع فعالیت

مرکز داوری اتاق ایران (از این پس مرکز داوری) بر طبق قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران مصوب ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی ایران، به‌صورت وابسته به اتاق بازرگانی ایران تشکیل گردیده و موضوع فعالیت آن عبارت است از حل و فصل اختلافات تجاری اعم از داخلی و بین‌المللی از طریق داوری سازمانی وفق قانون اساسنامه، آیین‌نامه نحوه ارائه خدمات مرکز داوری (آیین داوری داخلی و بین‌المللی) و آیین‌نامه هزینه‌های داوری مرکز و این آیین‌نامه. داوری‌های موضوع بند ۳ ماده ۵۷ قانون بخش تعاونی اقتصاد ایران مصوب ۱۳/ ۶/ ۱۳۷۰ نیز جزو فعالیت‌های مرکز می-باشد.

ماده ۲- مقر مرکز داوری

مقر مرکز داوری، شهر تهران خواهد بود. مرکز می‌تواند به‌منظور تشویق و ترویج داوری و نیز تسهیل مراجعه به مرکز داوری و استفاده از خدمات آن، در اتاق بازرگانی هریک از مراکز استان دفتری تأسیس نماید که مستقیماً زیر نظر دبیرخانه مرکز فعالیت خواهند نمود.

تبصره- حدود وظایف و اختیارات دفاتر مراکز داوری در استان‌ها به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۳- ارکان مرکز داوری

مرکز داوری دارای ارکان زیر می‌باشد :

الف- هیأت مدیره

ب- دبیرکل

ج- داوران

ماده ۴- درآمد مرکز داوری از محل‌های زیر تأمین می‌شود:

الف) هزینه‌های اداری دریافتی از اصحاب اختلاف؛

ب) کمک‌های اتاق ایران و سایر اعانات؛

ج) عواید حاصل از خدمات مشاوره‌ای و نشریات و انتشارات و برگزاری همایش‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی و سایر خدمات مرکز داوری.

ماده ۵- مرکز داوری می‌تواند در چهارچوب ارائه خدمات خود، به درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی درباره نحوه حل و فصل اختلاف از طریق داوری، تهیه شرط داوری، قرارنامه داوری، انجام داوری، اجرای حکم داوری و امثال آن‌ها نظر حقوقی و مشورتی ارائه کند و پروژه‌های تحقیقاتی انجام دهد یا در آن‌ها مشارکت نماید و هزینه مناسبی دریافت کند.

ماده ۶- مرکز داوری می‌تواند در چهارچوب ارائه خدمات، قراردادهایی را که متضمن شرط داوری مرکز است، ثبت نماید و حق‌الزحمه مناسبی دریافت کند.

ماده ۷- در کلیه مواردی که اتاق بازرگانی به عنوان حَکَم یا کارشناس یا میانجی یا سازش دهنده یا به طور کلی به عنوان مرجع حل اختلافات و دعاوی انتخاب می‌شود، همچنین در مواردی که اتاق بازرگانی به عنوان مقام ناصب تعیین می‌شود، انجام این وظایف و مأموریت‌ها با مرکز داوری خواهد بود.

فصل دوم- هیأت مدیره

ماده ۸- هیأت مدیره مرکز داوری، مرکب از رئیس، یکی از نواب رئیس اتاق ایران، رئیس یا نایب رئیس اتاق تهران، دبیرکل اتاق ایران و سه نفر از بازرگانان و مدیران بصیر و خوش‌نام صنایع و معادن به انتخاب هیأت نمایندگان اتاق ایران می‌باشد.

تبصره ۱- درصورت فوت، کناره گیری، استعفا یا از کار افتادگی هر یک از اعضای انتخابی هیأت مدیره، جانشین او برای باقیمانده مدت عضویت، به همان ترتیب که برای انتخاب اعضاء مقرر است، انتخاب می-شود.

تبصره ۲- به منظور ترویج شیوه داوری و نیز هماهنگی و تبادل نظر مستمر با قوه قضائیه، هیأت مدیره می‌تواند از رئیس قوه قضائیه درخواست کند یک نفر نماینده به عنوان عضو رابط قوه قضائیه با مرکز داوری تعیین و معرفی کند. نماینده رابط قوه قضائیه بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت خواهد نمود.

ماده ۹- مدت تصدی هیأت مدیره سه سال و ریاست آن با رئیس اتاق ایران خواهد بود. هیأت مدیره هر دوره موظف است حداکثر سی روز پیش از خاتمه دوره، اقدام به برگزاری انتخابات هیأت مدیره دوره بعد نماید. انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره بلامانع است.

ماده ۱۰- جلسات هیأت مدیره هر سه ماه یک‌بار تشکیل می‌شود و درصورت لزوم هیأت مدیره می‌تواند جلسه فوق‌العاده تشکیل دهد. دبیرکل مرکز ترتیبات لازم را جهت دعوت و برگزاری جلسات هیأت مدیره فراهم خواهد کرد و دستور کار مربوط به هر جلسه را تهیه و برای اعضای هیأت مدیره ارسال می‌نماید.

ماده ۱۱- برای رسمیت یافتن جلسات هیأت مدیره، حضور حداقل پنج نفر از اعضا الزامی است و تصمیمات آن با اکثریت نسبی حاضرین، نافذ و معتبر است.

ماده ۱۲- وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

۱-تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های داخلی مرکز در مورد نحوه ارائه خدمات و هزینه داوری (به استثنای تعرفه‌های داوری داخلی که تابع تعرفه مصوب رییس قوه قضائیه است) و نیز آیین‌نامه‌های امور مالی و استخدامی برای تصویب به هیأت نمایندگان اتاق ایران، مطابق ماده ۶ قانون اساسنامه مرکز داوری مصوب ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۰؛

۲- بررسی و تصویب بودجه سالانه مرکز داوری؛

۳- تهیه و پیشنهاد اصلاح قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران و ارائه آن به مراجع قانونی از طریق هیأت رئیسه اتاق ایران؛

۴- انتخاب و عزل دبیرکل؛

۵- انتخاب دبیرکل در صورت فوت، استعفاء، کناره گیری یا از کارافتادگی او؛

۶- تأیید فهرست داوران و کارشناسان معتمد مرکز به پیشنهاد دبیرکل و نیز تجدید نظر در آن؛

۷- تعیین صاحبان امضای مجاز مرکز (علاوه بر دبیرکل) برای اسناد و قراردادهای تعهد آور؛

۸- تعیین حقوق و مزایای دبیرکل و کارکنان دبیرخانه مرکز با توجه به آیین‌نامه‌های مالی و استخدامی مرکز؛

۹- سایر مواردی که طبق قانون اساسنامه تشکیل مرکز داوری یا آیین‌نامه‌های داخلی مرکز داوری، بر عهدهٔ هیأت‌مدیره قرار گرفته است؛

۱۰- اتخاذ تصمیم درباره هر امری که برای حسن اداره امور مرکز داوری و انجام وظائف قانونی آن لازم باشد.

فصل سوم- دبیرکل مرکز داوری

ماده ۱۳- دبیرکل مرکز داوری اتاق ایران از میان حقوقدانان ایرانی با تجربه کافی و آشنا به مسائل بازرگانی داخلی و بین‌المللی برای مدت سه سال توسط هیأت مدیره مرکز داوری اتاق ایران انتخاب خواهد شد. دبیرکل بر اساس مصوبات هیأت مدیره، مقررات اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران، آیین‌نامه‌های نحوه ارائه خدمات مرکز داوری اتاق ایران من‌جمله آیین‌نامه حاضر درباره تشکیلات داخلی مرکز داوری انجام وظیفه خواهد نمود.

تبصره- انتخاب مجدد دبیرکل بلامانع است و تا انتخاب دبیرکل جدید، دبیرکل پیشین به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده ۱۴- مرکز داوری دارای دبیرخانه‌ای است که زیر نظر دبیرکل انجام وظیفه می‌کند و به تعداد کافی کارشناس و مشاور و کارکنان اداری خواهد داشت.

ماده ۱۵- دبیرکل می‌تواند یک نفر مدیر اجرایی و یک نفر مدیر حقوقی از میان حقوقدانان ایرانی با تجربه و آشنا به مسائل بازرگانی داخلی و بین‌المللی انتخاب و منصوب کند که زیر نظر او انجام وظیفه می‌کنند.

ماده ۱۶- دبیرکل نماینده قانونی مرکز داوری می‌باشد و اداره کلیه امور مرکز داوری و نظارت بر حسن جریان داوری‌هایی که به مرکز ارجاع شده است برعهده اوست.

ماده ۱۷- دبیرخانه موظف است کلیه تسهیلات و خدمات اداری و دفتری لازم را برای انجام صحیح داوری مطابق قانون و نیز آیین‌نامه‌های داخلی مرکز، در اختیار داوران، کارشناسان، اصحاب دعوی، وکلا و نمایندگان ایشان قرار دهد. دریافت و مبادله و ابلاغ دادخواست داوری، دفاعیه و تبادل لوایح، و نیز ابلاغ رأی داوری و کلیه مکاتبات داوران با اصحاب دعوی و کارشناسان که در جریان رسیدگی داوری انجام می‌شود، برعهده دبیرخانه است.

ماده ۱۸- علاوه بر اختیارات و وظایفی که در قانون اساسنامه مرکز داوری و آیین‌نامه‌های داخلی مرکز برای دبیرکل پیش-بینی شده است، اختیارات و وظایف و صلاحیت‌های دبیرکل از جمله مشتمل بر امور زیر می‌باشد:

۱-سرپرستی و نظارت بر دبیرخانه مرکز داوری؛

۲- نظارت بر حسن جریان رسیدگی به دعاوی و سایر مواردی که به مرکز داوری ارجاع می‌شود؛

۳- تعیین و انتخاب «داور» یا داوران در مواردی که طبق مقررات و آیین‌نامه‌های داخلی مرکزداوری، برعهده مرکز داوری است؛

۴- تعیین هزینه داوری و هزینه سایر خدماتی که مرکز داوری ارائه می‌کند، مطابق آیین‌نامه هزینه داوری مرکزداوری؛

۵- دریافت به موقع هزینه داوری و حق‌الزحمه داوران و کارشناسان از متداعیین با رعایت آیین‌نامه هزینه داوری؛

۶- نظارت بر ابلاغ مکاتبات و اوراق و مدارک و لوایح طرفین یا رأی داوری؛

۷- فراهم کردن محل و سایر تسهیلات دفتری برای تشکیل جلسات استماع و رسیدگی داوران و کارشناسان؛

۸- انجام سایر اموری که با رعایت مقررات اساسنامه مرکز داوری و آیین‌نامه‌های داخلی آن توسط اتاق بازرگانی یا هیأت مدیره به دبیرخانه مرکز داوری ارجاع می‌شود؛

۹- امضاء مکاتبات و ارتباطات الکترونیکی در حدود اختیارات مرکز؛

۱۰- ثبت قراردادهای متضمن شرط داوری مرکز داوری؛

۱۱- تأمین موجبات گسترش خدمات مرکز داوری و ارتقاء جایگاه آن از طریق ارتباط مستقیم با اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور، تشکل‌ها و انجمن-های بازرگانی، صنفی، شرکت‌ها و مؤسسات و واحدهای بازرگانی، صنعتی و تولیدی، معدنی و خدماتی، سرمایه گذاران داخلی و خارجی و بانک‌ها و برگزاری سمینار و کارگاه‌های آموزشی و انتشار جزوات و مجلات و کتب تخصصی و کاربردی، و نیز تماس و همکاری و مشارکت با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی داخلی و خارجی و انجمن‌ها و مؤسسات داوری داخلی و خارجی؛

۱۲- تهیه و پیشنهاد بودجه سالانه مرکز به هیأت مدیره؛

۱۳- مساعدت در حل و فصل اختلافات از طرقی غیر از داوری، از قبیل میانجی گری، کارشناسی، سازش (روش-های جایگزین رسیدگی قضایی ADR)؛

۱۴- تمدید مهلت داوری در موارد لزوم؛

۱۵- تعیین نحوه نگهداری یا امحاء مدارک، مراسلات یا مکاتبات طرفین یا داوران در پرونده-ها، مطابق ضوابطی که هیأت مدیره تدوین خواهد کرد؛

۱۶- هماهنگی و همکاری‌های لازم با قوه قضائیه جهت تشویق نهاد داوری و حسن انجام داوری‌ها و نیز در مرحله اجرای رأی داوری؛

۱۷- اجرای تصمیمات هیأت مدیره و نیز نظرات دیوان داوری مرکز؛

۱۸- انجام کلیه امور دیگری که به موجب قانون یا آیین‌نامه‌های داخلی مرکزداوری به عهده اوست، یا هیأت مدیره وفق مقررات به دبیرکل ارجاع می-کند.

تبصره- دبیرکل مجاز است در غیاب خود، بخشی از اختیارات خود را حسب مورد به مدیر اجرائی یا حقوقی خود تفویض کند.

فصل چهارم- داوران

ماده ۱۹- در اجرای ماده ۸ قانون اساسنامه مرکز داوری فهرستی از افراد داخلی و خارجی که صلاحیت داوری را دارند، از میان حقوقدانان، بازرگانان و سایر اشخاص بصیر و خوش‌نام و با تجربه که از مقررات و عرف بازرگانی داخلی و خارجی به حد کافی اطلاع دارند، بنا به پیشنهاد دبیرکل و تأیید هیأت مدیره مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- دبیرکل موظف است مراقبت کند که فهرست داوران مشتمل بر کسانی باشد که دارای تخصص علمی و عملی کافی در رشته‌های مختلف تجاری و حقوقی باشد.

تبصره ۲- دبیرکل هر زمان می‌تواند تجدید نظر در فهرست داوران و کارشناسان معتمد مرکز را به هیأت مدیره پیشنهاد نماید.

ماده ۲۰- اعضای هیأت‌مدیره و دبیرکل و مدیران اجرائی و حقوقی مرکز داوری در مدت تصدی و تا یک سال پس از پایان مدت تصدی نمی-توانند در داوری‌هایی که به مرکز ارجاع می‌شود، توسط مرکز داوری به عنوان «داور» یا کارشناس انتخاب شوند.

ماده ۲۱- در صورتی‌که اعضای هیأت مدیره یا دبیرکل یا مدیران اجرایی و حقوقی مرکز داوری توسط اصحاب دعوی در دعاوی مطروحه در مرکز داوری به عنوان داور، وکیل، نماینده، مشاور یا کارشناس منصوب یا انتخاب شده باشند، مکلفند مراتب را فوراً به دبیرخانه کتباً اعلام کنند و از مداخله در موضوع خودداری نمایند.

فصل پنجم- دیوان داوری

ماده ۲۲- به منظور حسن انجام خدمات مرکز داوری و نیز به‌منظور اطمینان بیشتر از رعایت صحیح قانون من‌جمله مقررات اساسنامه مرکز داوری و نیز آیین‌نامه‌های داخلی مرکز داوری، هیأتی مرکب از پانزده نفر از اشخاص ذی‌صلاح و مجرب داخلی و خارجی در مرکز داوری تشکیل خواهد شد که دیوان داوری مرکز داوری اتاق ایران نامیده می-شود.

تبصره ۱- انتخاب داوران معتمد مرکز برای عضویت در دیوان داوری بلامانع است.

تبصره ۲- ترکیب دیوان داوری به نحوی خواهد بود که مشتمل بر حقوقدانان ذیصلاح من‌جمله اساتید دانشگاه، یک نفر از قضات دادگستری مطلع در امور داوری و تجاری با معرفی رئیس قوه قضائیه، و یک نفر از وکلای دادگستری مطلع در امور داوری و تجاری با معرفی رئیس کانون وکلای مرکز، باشد.

ماده ۲۳- تعداد اعضای دیوان داوری ۱۵ نفر خواهد بود که به پیشنهاد دبیرکل و تأیید هیأت مدیره مرکز داوری برای مدت ۳ سال انتخاب و تعیین می‌گردند. جلسات کاری دیوان داوری به درخواست و دعوت دبیرکل تشکیل می‌شود و با حضور حداقل هفت عضو رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن که با اکثریت نسبی آراء حاضرین اتخاذ شود، معتبر است. در صورت فوت یا استعفا یا برکناری اعضای دیوان، جانشین وی به ترتیب فوق تعیین خواهد شد.

تبصره- دیوان داوری مرکز در نخستین جلسه یک نفر رئیس و دو نفر نایب رئیس از بین اعضاء را به مدت سه سال انتخاب می‌کند و تجدید انتخاب ایشان بلامانع است.

ماده ۲۴- هر یک از اعضای دیوان داوری که توسط اصحاب دعوی در دعاوی مطروحه در مرکز داوری، به عنوان «داور» یا وکیل یا مشاور یا کارشناس انتخاب شده باشند، حق اظهار نظر یا حضور در جلسات دیوان که به پرونده ذی‌ربط رسیدگی می‌کند، نخواهند داشت.

ماده ۲۵- در داوری‌های که ارزش خواسته آن‌ها بیش از ۵۰۰ میلیون ریال یا معادل ارزی آن یا معادل مبلغ مذکور در دعاوی غیر مالی باشد، و نیز در سایر دعاوی چنانچه اوضاع و احوال پرونده اقتضاء کند، پیش نویس رأی داوری برای بررسی به دیوان داوری ارجاع می‌شود و دیوان مطابق ماده ۵۳ آیین داوری مرکز داوری نظرات خود را درباره جنبه‌های ماهوی و شکلی پیش نویس رأی اعلام می‌کند. دبیرکل موظف است نظرات دیوان را به «داور» اطلاع دهد و «داور» مخیر است نظرات دیوان درباره مسائل ماهوی را بپذیرد یا رد کند لکن موظف است نظرات دیوان داوری را در خصوص مسائل شکلی رعایت نماید.

ماده ۲۶- برای تسهیل و تسریع رسیدگی و تصمیم گیری در دیوان داوری، کمیته‌هایی مرکب از حداقل سه نفر از اعضای دیوان توسط دبیرکل تشکیل می-گردد و رسیدگی به پرونده‌ها به کمیته‌های مذکور ارجاع می‌شود، مگر آنکه به دلیل کیفیت و پیچیدگی موضوع به تشخیص دبیرکل، ارجاع قضیه به جلسه عمومی دیوان داوری مرکز ضرورت داشته باشد. جلسات کمیته-های دیوان داوری حسب مورد با حضور اکثریت اعضای هر کمیته رسمیت می-یابد و تصمیمات این کمیته‌ها با اکثریت نسبی آراء حاضرین اتخاذ خواهد شد.

ماده ۲۷- به منظور هماهنگی و ارتقاء خدمات مرکز داوری و نیز بحث و بررسی تحولات امر داوری و سایر روش‌های حل و فصل اختلافات در سطح داخلی و بین‌المللی، همه ساله اجلاس عمومی دیوان داوری مرکز داوری، تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- دعوت اجلاس عمومی دیوان داوری و تهیه دستور جلسه آن برعهده دبیرکل است. دبیرکل می‌تواند از اساتید دانشگاه و قضات و وکلای دادگستری و دانشجویان و مدیران و دست‌اندرکاران بازرگانی و صنعتی، معدنی و خدماتی به عنوان مهمان برای شرکت در اجلاس عمومی سالانه دیوان داوری مرکز دعوت کند.

تبصره ۲- ریاست اجلاس عمومی دیوان داوری، با رئیس دیوان است که طبق تبصره ماده ۲۳ انتخاب شده است.

این آیین‌نامه داخلی مرکز داوری در مورد تشکیلات و نحوه ارائه خدمات، در اجرای ماده ۶ قانون اساسنامه مرکز داوری مصوب ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۰ در ۲۷ ماده و ۱۲ تبصره در جلسه ۲۲/ ۶/ ۱۳۸۴ هیأت مدیره مرکز داوری تهیه و تأیید شد و در تاریخ ۲۳/ ۱۲/ ۱۳۸۴ به تصویب هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران رسید.